

Family and Domestic Violence Media Bilingual Glossary

Karen | ကညီကျော်

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အဓိပ္ပာၣ်
Coercive control	တၢ်မၤဆူၣ်မၤနၢၤ	တၢ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤနၢၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤတၢ်သုၣ်တၢ်သကံၢ်ပဝးလၢအမၤဆူၣ်တၢ်အကူၢ်အဂီၢ်လၢကဒုးကဲထီၣ်ပုၤတၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ပျံၤဒီးဟံးန့ၣ်ကွၢ်အတၢ်သဘျုးဒီးအတၢ်သ့ဆၢထၢၣ်လၢအကစၢ်အခီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအသုၣ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤနၢၤသ့ဝဲဒၣ်အသကံၢ်ပဝးတဘျုးမၤလၢကပၤဃာ်တၢ်စိ တၢ်ကမီၤဒီးတၢ်ဖီၣ်ဃံးန့ၣ်လီၤ.
Child abuse	တၢ်မၤတရီၢ်တပီၤဖိသ့ၣ်	တၢ်မၤတရီၢ်တပီၤဖိသ့ၣ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢလၢမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်တဟံးန့ၣ်မူဒါလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိမ့ၢ်တမ့ၢ်မၤဘၣ်ဒိဖိသ့ၣ်တၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
Emotional abuse	သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤတရီၢ်တပီၤ	သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤတရီၢ်တပီၤမ့ၢ်တၢ်သကံၢ်ပဝးလၢအပညိၣ်လီၤလၢတၢ်ကဒုးကဲထီၣ်သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်နီၢ်သးအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်သ့ဒ်- - တၢ်မၤမံၤဆုးပုၤတၢ်သုၣ်တၢ်လၢကပျါအကျါ - ကိးအီၤဒီးမၤလၢကမၤမံၤဆုးတၢ်တဖၣ် - တကန့ၣ်ဃုာ်အီၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ဟံးမၤအသးဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဖဲန့ၣ် - မၤဒီးတဲတၢ်လၢအဒုးကဲထီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကတူၢ်ဘၣ်တၢ်သးဒိဝုၤဒိဝီၤန့ၣ်လီၤ. - ထီၣ်န့ၣ်မၤဘၣ်က့ၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဲဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
Family and domestic violence	ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး	ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သကံၢ်ပဝးအကူၢ်အဂီၢ်တခါလၢပညိၣ်လီၤတၢ်မၤဆူၣ်ဖီၣ်ဃံး, တၢ်ပၤဆုၤဖီၣ်ပျံၤဒီးတၢ်မၤကဲထီၣ်တၢ်ပျံၤလၢတၢ်ရဲၤလိာ်မုာ်လိာ်ဘူးဘူးတၢ်တံၢ်(မၤဝါခဲခဲအံၤဒီးအပူၤကွၢ်)မ့ၢ်တမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်ရဲၤလိာ်မုာ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. FDV မ့ၢ်တၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး,တၢ်မၤတရီၢ်တပီၤဒီးတၢ်ပၤဆုၤဖီၣ်ပျံၤအသကံၢ်ပဝးတဘျုးခါလၢအပၣ်ဃုာ်နီၢ်ခိတၢ်စုဆူၣ်ခီၣ်တကး,သ့ၣ်ထံးတၢ်မၤဆူၣ်, သးတၢ်တူၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤတရီၢ်တပီၤ,တၢ်မၤဟးဂီၢ်သ့ၣ်တၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤတၢ်တၢ်ကဲမိာ်ကဲပၢ်အတၢ်မၤတဖၣ်,တၢ်သ့မ့ၢ်တမ့ၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖိသ့ၣ်လၢကဖီၣ်ဆူၣ်မၤဃံးတၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ပၤဆုၤဖီၣ်ပျံၤအဝဲသ့ၣ်အမိာ်,ကျိၣ်စုတၢ်မၤတရီၢ်တပီၤဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်ဟံၣ်လီၤဖျါတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဝီဒီယို (လဲဆူညါ)

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အခိပညီ
Family and domestic violence paid leave	ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးဟံၣ်ပူၤဃီဖိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဘျဲးလၢတၢ်မၤအလဲ	ပုၤမၤတၢ်ဖိခဲလၢၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယၢ်ထီၣ်ဘး 10 သီလၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢလဲလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးဟံၣ်ပူၤဃီဖိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢတနီၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ဃုာ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအမၤတၢ်ကတိၢ်ယံၤ, တၢ်ဆၢကတိၢ်ခိၣ်ဒီးတၢ်မၤလၢတၢ်ဆၢကတိၢ်တခါအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
Family Violence Restraining Order (FVRO)	ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်ဖိဃီဖိအတၢ်ကလုာ် (FVRO)	ဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်ဖိဃီဖိအတၢ်ကလုာ် (Family Violence Restraining Order, FVRO) မ့ၢ်ကွီၢ်ဘျီၣ်တၢ်ကလုာ်လၢကမၤစၢၤဟံၣ်ပူၤတဂၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိပူၤဖျဲးဖျဲးလၢဟံၣ်ပူၤဃီဖိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
Financial abuse	ကျိၣ်စုအတၢ်မၤတရီၤတပါ	ကျိၣ်စုအတၢ်မၤတရီၤတပါအသကံၢ်ပဝးလၢအမၤဘၣ်ဒိပုၤအဂၤတဂၤအကျိၣ်စုတၢ်သဘျူန့ၣ်လီၤ. ကမၤစၢၤလီၤကျိၣ်ကျဲၤလၢပုၤတဂၤအတၢ်မၤန့ၢ်ကျိၣ်စုဒီးမ့ၢ်တမ့ၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အဂ့ၢ်အကျိၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တြီဃာ်အတၢ်သူၤကျိၣ်စုန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်ကဲပုၤတဂၤသူၤပုၤတဂၤအစုလၢကျိၣ်ကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်အသးတမ့ၢ်မ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုအတၢ်မၤတရီၤတပါန့ၣ်ကဲစ့ၢ်ကိးတၢ်ဆီၣ်သနံးပုၤတဂၤလၢကဆါကွီၢ်အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤတဖၣ်(အဒိဒ်သိးအသိလ့ၣ်,အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်),ကျိၣ်ကျဲၤတဘီလၢတၢ်ကဟံးန့ၢ်ကွီၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သဘျူန့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စုတၢ်မၤတရီၤတပါပၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟံၣ်ကတိၢ်ပုၤတဂၤလၢအကမၤန့ၢ်တၢ်မၤတခါမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဆီၣ်သနံးအဝဲသ့ၣ်လၢကလိၢ်န့ၢ်စုလၢအဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးန့ၣ်သ့ၣ်လီၤ.

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အခိပညီ
Gaslighting	တၢ်ကူၢ်တရံးလီၤပုၤအသးလၢတမ့ၢ်တတီ	တၢ်မၤဟ့ၣ်မၤကဘျးကဘျးပုၤဂၤအသးလၢအကဲထီၣ်အသးယံၢ်ယံၢ်ဒီးအိၣ်ဖျါလီၤဆီလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တဘျီလၢလၢအကဲထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဟ့ၣ်မၤကဘျးကဘျးပုၤဂၤအသးဒုးကဲထီၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢကသံကွၢ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်အဘၣ်ဒါ,အတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်ဒါ,မ့ၢ်တမ့ၢ်အတၢ်သ့ၣ်နီၣ်တဖၣ်ကဲတၢ်အမ့ၢ်အတီဒါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးကဲထီၣ်တၢ်သးဒီးဒုးဒီဝီ,တၢ်န့ၣ်လီၤသးဟါမၤဒီးအတၢ်ဟ်လၢဟ်ကပီၤအသးဒီးတၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတဂၤအနီၢ်သးအတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဟ့ၣ်မၤကဘျးကဘျးပုၤဂၤအသးအစၢလၢအကဲထီၣ်ညီန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢပုၤမၤတၢ်တဂၤအံၤအလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဟ့ၣ်မၤကဘျးကဘျးမ့ၢ်တၢ်မၤအကျဲခိၣ်သ့ၣ်တခါလၢအပညီၣ်လီၤလၢတၢ်ကမၤဟးဂီၤကွၢ်ပုၤတဂၤအတၢ်န့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အပူၤ,အသးသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးအတၢ်ဟ်လၢဟ်ကပီၤအသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲပုၤမၤတရီၤတပါတၢ်သးဒုးဒီးအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ,တၢ်လဲၤခိဖျါဒီးအသးသ့ၣ်ညါတၢ်ခိဖျါတၢ်ထီၣ်တဘျီလၢလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်အဘၣ်ထီၣ်,ဒီးညီန့ၣ်လီၤအတၢ်တဲဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အိၣ်သး,ဖဲနီၢ်နီၢ်တၢ်အိၣ်သးန့ၣ်ထီၣ်ဒါလီၢ်အသးဒီးတၢ်လၢအတဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဟ့ၣ်မၤကဘျးကဘျးအကံၢ်အစီန့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်လၢတၢ်လီၤတၢ်ဝုၤဒီးတၢ်ကူၢ်တရံးမၤကဲထီၣ်တၢ်မၤခိၣ်ခံဆီတလဲကွၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဆူတၢ်တမ့ၢ်တတီန့ၣ်လီၤ.
Gender inequality	တၢ်ကဲမုၢ်ခွါအတၢ်တတုၤသီးထဲသီး	တၢ်ကဲမုၢ်ခွါအတၢ်တတုၤသီးထဲသီးမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲမုၢ်ခွါမ့ၢ်တမ့ၢ်သ့ၣ်ထံးတခါန့ၣ်တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးမ့ၢ်တမ့ၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးယံၢ်လၢညါလၢမုၢ်ခွါအဂၤတခါအမံၤညါအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘျီကဒီးန့ၣ်အါထီၣ်ခွဲးယံၢ်တဖၣ်,မ့ၢ်တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပၤဆူဖီၣ်ပျံၤ,စိကမိၤဒီးခွဲးယံၢ်တဖၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အဓိပညိ
Honour-based violence	တၢ်စူဆူခိၣ်တကးလၢအဒိးသန့ထီၣ်လၢလၢကပီၤ	လၢကပီၤအဖီခိၣ်တၢ်စူဆူခိၣ်တကးန့ၣ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအကျဲၤဟံၣ်လၢကဟံးန့ၣ်ကွၢ်တၢ်လၢတၢ်ကပီၤလၢပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်တခါမ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ထူသန့အဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးလၢတၢ်မၤအတက့ၢ်လၢတၢ်ထၢဖျါဟံၣ်ဖျါလၢအဘၣ်ထွဲဒီးဟံၣ်ဖီဃီမိမိအက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးပၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ခွါအခွဲးယၢ်လၢအဆိကမိၣ်လၢအအိၣ်လၢကပၤဆုၤဖီၣ်ပျါဟံၣ်မုၢ်အသ့ၣ်ထံးဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဃုထၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတရီၤတပါလၢအဒိးသန့ထီၣ်လၢတၢ်လၢတၢ်ကပီၤန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးလၢကွၢ်ဂီၤတဘျုးမံၤ,ပၣ်ဃုာ်တၢ်ဖျါဖီသ့, တၢ်မၤကွၢ်မုၢ်လိၣ်ဘိၣ်စံးနီၣ်အတၢ်အိၣ်သး, တၢ်မၤဆူမၤလီၤဆူဟုး, တၢ်မၤဆူဖျါသး, တၢ်ကူးတၢ်ဟံၣ်မုၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးန့ၣ်အသးနီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်ထံးဒီးမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်အတၢ်မၤတရီၤတပါ, တၢ်ဖီၣ်ဆူမၤမၤမံးတၢ်ပၤဆုၤဖီၣ်ပျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတရီၤတပါလၢအဒိးသန့ထီၣ်လၢတၢ်လၢကပီၤန့ၣ်မ့ၢ်သဲးကွၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢအမ့ၢ်တၢ်ကဒိသဒါမ့ၢ်တမ့ၢ်တြိကွၢ်တၢ်လၢအတဂ့ၤလၢကမၤဟးဂီၤဟံၣ်ဖီဃီမိမိမ့ၢ်ပုၤတၢ်တၢ်အလၢကပီၤ"န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤတၢ်တၢ်အဟံၣ်ဖီဃီမိမိမ့ၢ်ပုၤတၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အမံၤဆုးမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်မၤမံၤဆုးအီၤခီဖျါတၢ်အိၣ်ထီၣ်အိၣ်လီၤလၢကျါကျဲတဘိဘိန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကစံၣ်ညီၣ်အီၤလၢအမၤဟးဂီၤအဝဲသ့ၣ်"အလၢကပီၤ"အတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အဃိန့ၣ်လီၤ.
Intimidation	မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်	တၢ်သူတၢ်ကတိၤအဖျါၣ်တဖၣ်,တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်တဲပျံၤတဖၣ်လၢကမၤပျံၤပုၤတၢ်တၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဝီဘရီ (လဲဆူညါ)

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အခိပညီ
Lived experience	အိၣ်မူလဲၤခီဖျိဘၣ်	တၢ်အံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်- - ပုၤလၢအလဲၤခီဖျိဘၣ်ဟံၣ်ဖီဃီဖီဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး - ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခီဖျိလၢအသူၤဟံၣ်ဖီဃီဖီဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအသန့ - ဟံၣ်ဖီဃီဖီတဖၣ်,ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤအဂၤလၢအဘၣ်ဒီးဟံၣ်ဖီဃီဖီဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး
Love bombing	အိၣ်လုၢ်ကိတၢ်လၢကမၤန့ၤပုၤအဂီၢ်	တၢ်စးထီၣ်တၢ်ရဲၤလိာ်ဘၣ်ထွဲခီဖျိတၢ်တဲၤဂ့ၤတဲၤဝါ, တၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်ကန့ၣ်ဃုာ်တၢ်အါအါ, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အါၣ်လီၤအိၣ်အမုၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်တဲဘၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်အီၤလၢညါလံၤလီၤ.
Monitoring	ကွၢ်ဟ့ၣ်တၢ်	ဖဲပုၤတဂၤကွၢ်ဟ့ၣ်ပုၤအဂၤတဂၤအသကံာ်ပဝး,ဖဲအဝဲသ့ၣ်,ပုၤလၢအဝဲသ့ၣ်ရဲၤဝဲဒီးကတိၤတၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ.
Perpetrator	ပုၤမၤကမၢ်တၢ်	မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအမၤဝဲဒၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတဖိးသဲစး,သဲစးကွီၢ်မ့ၢ်အတၢ်မၤဒီးမၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးတၢ်အါမးလၢအပၣ်ဃုာ်ဟံၣ်ပူၤဃီပူၤ,ဟံၣ်ဖီဃီမ့တမ့ၢ်သ့ၣ်ထံးအတၢ်မၤတရီၤတပါန့ၣ်လီၤ.
Physical violence	နီၢ်ခိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး	နီၢ်ခိတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးမ့ၢ်တၢ်သကံာ်ပဝးလၢအဆူၣ်အကိၤမ့တမ့ၢ်တၢ်လီၤပျီၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်တၢ်ပညိၣ်လီၤအီၤလၢပုၤတဂၤ,အဝဲသ့ၣ်အဖိ,ဟံၣ်ဖီဃီဖီအဂၤ,တံၤသကိးတဖၣ်,ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိမ့တမ့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
Respectful relationships	တၢ်ရဲၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢအပွဲၤတၢ်ဟံၣ်	တၢ်ရဲၤလိာ်ဘၣ်ထွဲလၢအပွဲၤတၢ်ဟံၣ်ကဲန့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤအဖီခိၣ်,တၢ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်ပူၤဖျါဒီးကဲမၤဝါတံၤသကိးလၢအတူၤသိးထံးန့ၣ်လီၤ.

ဝီဘရီ (လဲဆူညါ)

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အခိပညီ
Sexual violence	သွံၣ်ထံးအတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး	သွံၣ်ထံးအတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးစိကမီၤဒီးတၢ်ပၤဆူၣ်ဖျါဒီးအကဲထီၣ်အသးဒီးပုၤတဂၤလၢလၢသ့လီၤ. တၢ်န့ၣ်အပၣ်ဃုာ်သွံၣ်ထံးတၢ်ထံးဘၣ်အိၣ်ဘူၤ,တၢ်ဟူၤတၢ်ဂံၤ,တၢ်ဖဲးတၢ်မၤမ့တမ့ၢ်တၢ်သကံးပဝးတကလုာ်လၢလၢအမၤထီၣ်ဒါပုၤတဂၤအတၢ်အဲၣ်ဒီးဒီးတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤတဂၤတၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်ဃံးမၤဆူၣ်,ဆိၣ်သနံး, ဆိၣ်တံၢ်အီၤလၢကပၣ်ဃုာ်န့ၣ်တၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲဘၣ်.
Social isolation (or social violence)	ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟံးလီၤတံၢ်တုၢ်တၢ် (မ့တမ့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး)	ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဟံးလီၤတံၢ်တုၢ်တၢ်မ့တမ့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်ဟံးပုၤတဂၤယံၤဒီးအတၢ်သကံးတဖၣ်,ဟံၣ်ဖိဃီဖိ,တၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒီး,မ့တမ့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီအခွဲးအယာ်လၢအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
Spiritual abuse	နီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်မၤတရီၤတပါ	နီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်မၤတရီၤတပါန့ၣ်မၤဘၣ်ဒိပုၤတဂၤအတၢ်ဃုထၢ,ဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်နီၢ်သးဂ့ၢ်ဝီအတၢ်ဘျးစဲဒီးအတၢ်မၤအကျါအကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဟံးပုၤတဂၤယံၤဒီးတၢ်လီၢ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဘူၣ်သကံးဘါသကံးတၢ်မ့တမ့ၢ်ဆိၣ်သနံးအဝဲသ့ၣ်လၢကပၣ်ဃုာ်လၢနီၢ်သးမ့တမ့ၢ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးပၣ်ဃုာ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.
Technology-facilitated abuse	တၢ်မၤတရီၤတပါဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖိကဟ့ၣ်	တၢ်မၤတရီၤတပါဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖိကဟ့ၣ်န့ၣ်ပၣ်ဃုာ်တၢ်သ့ၣ်လီၤတၢ်ကစီၣ်,အံၤမ့(လ)မ့တမ့ၢ်လီၤတံၢ်စိလၢကမၤတရီၤတပါတၢ်,ကွၢ်ဟ့ၣ်,မၤဘၣ်ဒိလၢကပီၤမ့တမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးဖဲပုၤမၤတရီၤတပါတၢ်သ့ၣ်ဖိကဟ့ၣ်လၢကလူၤကွၢ်မ့တမ့ၢ်ကွၢ်စ့ၢ်ပုၤတဂၤအတၢ်ဟူၤတၢ်ဂံၤဒီးတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ်အံၤမ့(လ)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကမၤပျဲမ့တမ့ၢ်နီၢ်ဟ့ၣ်လီၤနီၢ်တဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်မ့တမ့ၢ်သွံၣ်ထံးအဂီၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်မူတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
Tracking	တၢ်လူၤကွၢ်စ့ၢ်တၢ်	ဖဲပုၤတဂၤလူၤကွၢ်စ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤအဂၤတဂၤအတၢ်ဟူၤတၢ်ဂံၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါအီၤမ့တမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.

ဝိသေသ (လဲဆူညါ)

TERM	တၢ်ကတိၤဖျါ	အဓိပညိ
Victim-survivor	ပုၤလၢအခီဖျိဘၣ် မ့တမ့ၢ်ခီဖျိဒီးဆူညါခီကွၢ်ကွၢ်ဘၣ်ဃးဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးဟံၣ်ပူၤဃီပူၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဂၤ	ပုၤလၢအလဲၤခီဖျိဘၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိ,ဟံၣ်ပူၤဃီပူၤဒီးသွံၣ်ထံးအတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤအံၤဘၣ်တၢ်န့ၣ်ပၢၤအံၤလၢကဟံၣ်ပူၤဃီပူၤလၢအလဲၤခီဖျိတၢ်လဲၤမ့တမ့ၢ်အခဲအံၤအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဃုာ်ဒီးတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်အတၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်သးစွံကတုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအလဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအသးတၢ်အဲၣ်ဒီးလၢတဒ်သီးလိာ်အသးမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးလၢတၢ်ထံၣ်အီၤဒ်လဲၣ်ဒီးဘၣ်တဘျီကယုထၢတၢ်ကယုပူၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မ့တမ့ၢ်သ့ၣ်လီၤဆီအီၤဒ်ပုၤအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်လဲၤခီဖျိ,မ့တမ့ၢ်သ့ၣ်ကိးအီၤတၢ်ကတိၤအဂၤတဖျါတပူၤဃီန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤအဲၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ပုၤလၢအလဲၤခီဖျိဘၣ်,မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤပျါလၢအမ့ၢ်"တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးအပူၤ"န့ၣ်လီၤ.
Visa abuse	ဘၣ်စၣ်အတၢ်မၤတရီၤတပါ	တၢ်သ့ၣ်ပုၤတဂၤအဘၣ်စၣ်အတၢ်အိၣ်သးလၢကပၤဆုၤဖိၣ်ပျါအီၤဒီးမၤပျါအီၤဒီးတၢ်ဆုၤဆူၣ်ကဒါက့ၤအီၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

[WA.gov.au/familydomesticviolence](https://www.wa.gov.au/familydomesticviolence)